

Mesaj pentru a 102-a Zi Mondială a Migrantului și Refugiatului (duminică, 17 ianuarie 2016)

*Migranții și refugiații ne interpelează. Răspunsul Evangheliei milostivirii*

Iubiți frați și surori!

În bula de convocare a Jubileului Extraordinar al Milostivirii am amintit că "există momente în care în mod și mai puternic suntem chemați să ținem privirea îndreptată spre milostivire pentru a deveni noi înșine semn eficace al acțiunii Tatălui" (*Misericordiae vultus*, 3). De fapt, iubirea lui Dumnezeu vrea să ajungă la toți și la fiecare, transformându-i pe cei care primesc îmbrățișarea Tatălui în tot atâtea brațe care se deschid și se strâng pentru ca fiecare să știe că este iubit ca fiu și să se simtă "acasă" în unica familie umană. În acest mod, grija paternă a lui Dumnezeu este atentă față de toți, așa cum face păstorul cu turma, dar este deosebit de sensibil față de necesitățile oii rănite, obosite sau bolnave. Isus Cristos ne-a vorbit astfel despre Tatăl, pentru a spune că el se apleacă asupra omului rănit de mizeria fizică sau morală și, cu cât se agravează mai mult condițiile sale, cu atât se revelează mai mult eficacitatea milostivirii divine.

În epoca noastră, fluxurile migratoare sunt în continuă creștere în toate zonele planetei: refugiați și persoane care fug din patriile lor interpelează pe indivizi și colectivități, sfidând modul tradițional de a trăi și, uneori, tulburând orizontul cultural și social cu care vin în confruntare. Tot mai des victimele violenței și sărăciei, abandonând țările lor de origine, îndură ultrajul traficantilor de persoane umane în călătoria spre visul unui viitor mai bun. Dacă, după aceea, supraviețuiesc abuzurilor și adversităților, trebuie să se confrunte cu realități în care se cuibăresc suspiciuni și temeri. În sfârșit, adesea întâlnesc lipsa de normative clare și practicabile, care să reglementeze primirea și să prevadă itinerarii de integrare pe termen scurt și lung, cu atenție față de drepturile și față de obligațiilor tuturor. Mai mult decât în timpuri trecute, astăzi Evanghelia milostivirii zdruncină conștiințele, împiedică să ne obișnuim cu suferința celuilalt și indică drumuri de răspuns care se înrădăcinează în virtuțile teologale a credinței, speranței și carității, declinându-se în faptele de milostenie sufletească și trupească.

Pe baza acestei constatări am voit ca Ziua Mondială a Migrantului și a Refugiatului din 2016 să fie dedicată temei: "Migranții și refugiații ne interpelează. Răspunsul Evangheliei milostivirii". Fluxurile migratoare sunt de acum o realitate structurală și prima chestiune care se impune se referă la depășirea fazei de urgență pentru a da spațiu la programe care să țină cont de cauzele migrațiilor, ale schimbărilor care se produc și ale consecințelor care imprimă chipuri noi societăților și popoarelor. Însă, în fiecare zi istoriile

dramatice ale milioaneilor de bărbați și femei interpelează comunitatea internațională, în fața apariției de crize umanitare inacceptabile în multe zone ale lumii. Indiferența și tăcerea deschid drumul spre complicitate atunci când asistăm ca spectatori la morțile prin sufocare, privațiuni, violențe și naufragii. De mari sau mici dimensiuni, sunt mereu tragedii când se pierde chiar și numai o viață umană.

Migranții sunt frați și surori ai noștri care caută o viață mai bună departe de sărăcie, de foame, de exploatare și de distribuția nedreaptă a resurselor planetei, care ar trebui să fie împărțite egal între toți. Nu este oare dorința fiecăruia aceea de a îmbunătăți propriile condiții de viață și a obține o bunăstare onestă și legitimă care trebuie împărtășită cu cei dragi?

În acest moment al istoriei omenirii, puternic marcat de migrații, chestiunea identității nu este una de importanță secundară. De fapt, cine emigrează este constrâns să modifice unele aspecte care definesc propria persoană și, chiar dacă nu vrea asta, forțază la schimbare și pe cel care-l primește. Cum să trăim aceste schimbări, pentru ca să nu devină piedică în calea dezvoltării autentice, ci să fie oportunitate pentru o autentică creștere umană, socială și spirituală, respectând și promovând acele valori care-l fac pe om tot mai om în raportul corect cu Dumnezeu, cu ceilalți și cu creația?

De fapt, prezența migranților și a refugiaților interpelează serios diferitele societăți care îi primesc. Ele trebuie să facă față la fapte noi care pot să se reveleze imprudente dacă nu sunt în mod adecvat motivate, gestionate și reglementate. Cum să se facă în așa fel încât integrarea să devină îmbogățire reciprocă, să deschidă parcursuri pozitive pentru comunități și să prevină riscul discriminării, al rasismului, al naționalismului extrem sau al xenofobiei?

Revelația biblică încurajează primirea celui străin, motivând-o cu certitudinea că făcând astfel se deschid ușile lui Dumnezeu și pe chipul celui alt se manifestă trăsăturile lui Isus Cristos. Multe instituții, asociații, mișcări, grupuri angajate, organisme diecezane, naționale și internaționale experimentează uimirea și bucuria sărbătorii întâlnirii, a schimbului și a solidarității. Ele au recunoscut glasul lui Isus Cristos: "Iată, eu stau la ușă și bat" (Ap 3,20). Și totuși nu încetează să se înmulțească și dezbaterile cu privire la condițiile și la limitele care trebuie puse primirii, nu numai în politicile statelor, ci și în unele comunități parohiale care văd amenințată liniștea tradițională.

În fața acestor chestiuni, cum poate să acționeze Biserica dacă nu inspirându-se din exemplul și din cuvintele lui Isus Cristos? Răspunsul Evangheliei este milostivirea.

În primul rând, ea este dar al lui Dumnezeu Tatăl revelat în Fiul: de fapt, milostivirea primită de la Dumnezeu trezește sentimente de recunoștință bucurătoare pentru speranța pe care ne-a deschis-o misterul răscumpărării în sângele lui Cristos. După aceea, ea alimentează și întărește solidaritatea față de aproapele ca exigență de răspuns la iubirea gratuită a lui Dumnezeu, "care a fost revărsată în inimile noastre prin Duhul Sfânt" (*Rom 5,5*). De altfel, fiecare dintre noi este responsabil de vecinul său: suntem păzitori ai fraților noștri și surorilor noastre, oriunde trăiesc ei. Îngrijirea bunelor contacte personale și capacitatea de a depăși prejudecăți și temeri sunt ingrediente esențiale pentru a cultiva cultura întâlnirii, unde suntem dispuși nu numai să dăm, ci să și primim de la alții. De fapt, ospitalitatea trăiește din a da și din a primi.

În această perspectivă, este important de a privi la migranți nu numai pe baza condiției lor de regularitate sau de iregularitate, ci mai ales ca persoane care, tutelate în demnitatea lor, pot contribui la bunăstarea și la progresul tuturor, în mod deosebit când asumă responsabil obligații față de cel care-i primește, respectând cu recunoștință patrimoniul material și spiritual al țării care îi găzduiește, ascultând de legile sale și contribuind la îndatoririle sale. Oricum nu se pot reduce migrațiile la dimensiunea politică și normativă, la implicațiile economice și la simpla co-prezență de culturi diferite în același teritoriu. Aceste aspecte sunt complementare cu apărarea și cu promovarea persoanei umane, cu cultura întâlnirii popoarelor și a unității, unde Evanghelia milostivirii inspiră și încurajează itinerarii care reînnoiesc și transformă întreaga omenire.

Biserica este alături de toți cei care se străduiesc pentru a apăra dreptul fiecăruia de a trăi cu demnitate, înainte de toate exercitând dreptul de a nu emigra pentru a contribui la dezvoltarea țării de origine. Acest proces ar trebui să includă, în primul său nivel, necesitatea de a ajuta țările din care pleacă migranți și refugiați. Astfel se confirmă că solidaritatea, cooperarea, interdependența internațională și distribuirea egală a bunurilor pământului sunt elemente fundamentale pentru a acționa în profunzime și cu incisivitate mai ales în zonele de plecare a fluxurilor migratoare, pentru ca să înceteze acele neajunsuri care induc persoanele, în formă individuală sau colectivă, să abandoneze propriul mediu natural și cultural. În orice caz, este necesar să se înlăture, pe cât posibil deja de la naștere, fugile refugiaților și exodurile dictate de sărăcie, de violență și de persecuții.

Cu privire la asta este indispensabil ca opinia publică să fie informată în mod corect, și pentru a preveni temeri nejustificate și speculații pe pielea migranților.

Nimeni nu se poate preface că nu se simte interpelat de noile forme de sclavie gestionate de organizații criminale care vând și cumpără bărbați, femei și copii ca muncitori forțați în construcții, în agricultură, în pescuit sau în alte domenii ale pieței. Câți minori sunt constrânși și astăzi să se înroleze în miliții care îi

transformă în copii soldat! Câte persoane sunt victime ale traficului de organe, ale cerșetoriei forțate și ale exploatării sexuale! De aceste delictе aberante fug refugiații din timpul nostru, care interpelează Biserica și comunitatea umană pentru ca și ei, în mâna întinsă a celui care îi primește, să poată vedea fața Domnului "Tată milostiv și Dumnezeu oricărei mângâieri" (2Cor 1,3).

Iubiți frați și surori migranți și refugiați! La rădăcina Evangheliei milostivirii întâlnirea și primirea celuilalt se împletesc cu întâlnirea și primirea lui Dumnezeu: a-l primi pe celălalt înseamnă a-l primi pe Dumnezeu în persoană! Nu lăsați să vi se fure speranța și bucuria de a trăi care provin din experiența milostivirii lui Dumnezeu, care se manifestă în persoanele pe care le întâlniți de-a lungul cărărilor voastre! Vă încredințez Fecioarei Maria, Mama migranților și refugiaților, și sfântului Iosif, care au trăit amărăciunea emigrației în Egipt. Mijlocirii lor încredințez și pe cei care dedică energii, timp și resurse pentru îngrijirea, atât pastorală cât și socială, a migrațiilor. Asupra tuturor împart din inimă binecuvântarea apostolică.

*Din Vatican, 12 septembrie 2015*

*Comemorarea Preasfântului Nume al Mariei*

Franciscus